

Damon Knight¹

PENTRU TOTDEAUNA²

¹ Knight, Damon Francis

² Titlul original: **Forever**, Publicată în *Omni*, Nov. 1981; Premii: 1982 - Locus Poll Award, Best Short Story (Place: 14). Textul care urmează a apărut în antologia de proză SF „*Povestiri despre invențiile mileniului III*”, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.

În 1887, la Wiesbaden, în Germania, Herr Doktor Heinrich Gottlieb Essenwein descoperi elixirul vieții. Substanța, un distilat din vezici de porc, era ușor de fabricat, iar efectele sale erau permanente. Cine lua o doză din lichidul limpede, de culoare roșietică, pigmentat și aromatizat cu scorțișoară, nu mai îmbătrânea. Pur și simplu. O găină, căreia Herr Doktor îi dăduse elixir în ianuarie 1887, mai era încă în viață în 1983 și făcuse aproximativ douăzeci și cinci de mii opt sute de ouă, dintre care vreo șapte mii cu două gălbenușuri.

Un efect secundar regretabil al acestei descoperiri fu acela că fiul lui Essenwein, Gerd, căruia bunul doctor îi dăduse o doză de elixir în 1888, rămăsese în vârstă de doisprezece ani pentru tot restul vieții. Gerd, un talentat cântăreț din piculină, avea o fire veselă și toată lumea îl îndrăgea, dar era plin de coșuri și sfios.

De îndată ce Herr Doktor își dădu seama de greșeala pe care o făcuse, recomandă ca elixirul să nu fie luat decât la o vârstă potrivită, în funcție de talentele și dezideratele fiecăruia. Un atlet, de pildă, putea lua doza la douăzeci și trei de ani, când ajungea în deplinătatea puterilor sale fizice; un om de afaceri, eventual în jurul vârstei de patruzeci și cinci de ani; iar un filosof, la cincizeci.

Încurajat de exemplul lui Essenwein, fizicianul englez John Tyndall descoperi în 1895 penicilina. Trei ani mai târziu, Louis Pasteur oferi lumii un bacteriofag universal care, odată injectat în organism, distrugea orice fel de germen dăunător, cu prețul unei ușoare indispoziții care dura circa optsprezece luni.

Drept rezultat, populația lumii crescuse în mod dramatic între anii 1890 și 1903, natalitatea rămânând aceeași sau chiar sporind un pic, în timp ce mortalitatea scăzuse la o cifră neglijabilă. Din fericire, în 1897, medicul american Richard Stone izbuti să pună la punct un anticoncepțional pe cale orală, cu efect atât la bărbați cât și la femei, ba chiar,

într-o măsură destul de mare la pisici și la câini.

Datorită, în parte, irascibilității insuportabile a copiilor care fuseseră vaccinați cu bacteriofag, noul anticoncepțional fu adoptat cu entuziasm pe tot cuprinsul planetei și obiceiul de a face copii își pierdu bunul renume. Din când în când mai veneau pe lume prunci, în mod accidental sau din neatenție, dar fenomenul deveni atât de rar încât deja în 1953, când un copil de un an fu înfățișat ca o curiozitate reginei Victoria, suverana fu cuprinsă de oroare și exclamă: „Ce este asta?”

Drept consecință, o serie de oameni vestiți nu se mai născură. Printre aceștia, Yogi Berra, George Gershwin, Aldous Huxley și Marilyn Monroe. Dimpotrivă, o serie de oameni vestiți *se născură*, de exemplu McDonald Wilson Slipher, întemeietorul Bisericii Automulțumirii, compozitorul de muzică ușoară Sidney Colberg („O să-mi fie bine când n-ai să fii cu mine”) și Harriet Longworth Tubman, cea dintâi femeie-Președinte al Statelor Unite.

Încă de la începutul secolului al douăzecilea armatele din întreaga lume fură bântuite de răzmerițe și dezertări; cam greu se mai găsea cineva suficient de nebun să riște o viață care ar fi putut dura un veac sau, cu puțin noroc și rezonabilă prudență, chiar mii de ani. Când arhiducele Ferdinand al Austro-Ungariei fu asasinat la Sarajevo, împăratul Franz-Josef vru să declare război Serbiei, dar Conrad von Hötzendorf îi atrase atenția că asta n-ar face decât să complice viața națiunii. Kaiserul Wilhelm al Germaniei îl consultă pe von Moltke și auzi același lucru. Posomorâți, amândoi domnitorii consimțiră ca o conferință internațională să rezolve problema - și nu izbucni nici un război.

Astfel, lumea intră într-o eră de pace și bunăstare durabilă. O rețea de căi ferate electrificate acoperea Pământul; dirijabilele contelui Zeppelin, care fuseseră inaugurate în 1898, transportau mărfuri și pasageri în cele mai îndepărtate

părți ale globului. Thomas Edison, vrăjitorul din Menlo Park, precum și Nikola Tesla, Lee De Forest și alți giganți ai invenției moderne făceau să se reverse un șuvoi neîntrerupt de minunății științifice intru propășirea rasei umane.

Albert Einstein, de la Kaiser Wilhelm Institut din Berlin, publică în 1905 ecuația $E=mc^2$, demonstrând posibilitatea producerii energiei nucleare, însă lumea dispunea deja din abundență de energie electrică, mulțumită lui Edison și Tesla, așa că nimeni nu-i dădu atenție lui Einstein.

În 1931 astronomul Giovanni Schiaparelli îl convinse pe Guglielmo Marconi să încerce să comunice cu planeta Marte. Marconi construi o instalație de semnalizare, de fapt o uriașă bobină de inducție, în Piemont, lângă Torino, și în 1933 trimise, în fiecare noapte, impulsuri electrice în spațiul cosmic; sunetele pe care le producea erau atât de înspăimântătoare încât pe o rază de mai multe mile în jur oile și vitele își pierdură controlul digestiei. Mesajul lui Marconi, repetat în mod continuu, era foarte simplu: „Doi plus unu fac trei. Doi plus doi fac patru. Doi plus trei fac cinci.”

La capătul a șase luni speranțele celor doi italieni se împliniră când recepționară un mesaj de răspuns care spunea: „Opt plus șapte fac paispe.” Mai mulți critici remarcară că acest lucru nu era chiar exact, dar succesul obținut captivă totuși imaginația lumii.

Popularul scriitor Jules Verne, în colaborare cu Hermann Oberth, începu imediat proiectarea unui coș mobil cu ajutorul căruia să-i viziteze pe marțieni. Treaba se dovedi anevoioasă și trecură peste două decenii până ce proiectanții fură în măsură să treacă la încercarea primului lor vehicul cosmic. Din pricina unor dificultăți tehnice, deocamdată nu avea să se facă tentativa de a se ajunge pe Marte; vehiculul trebuia să înconjoare Luna și să facă fotografii, revenind apoi pe Pământ. Chiar și așa, racheta putea duce doar un singur pasager, a cărui greutate să nu depășească patruzeci și cinci de kilograme.

Atât Gerd Essenwein, fiul celui care descoperise elixirul vieții, cât și un cetățean cu numele Brunsfeld, care-și pierduse ambele picioare într-un accident de tramvai la Berlin, se oferiră voluntari, dar până la urmă fu ales un pitic. Piticul era Walter Dopsch, binecunoscut artist de circ; era un omuleț perfect, înalt de-un metru și paisprezece și cântărind treizeci și patru de kilograme. Deoarece era cu unsprezece kilograme sub greutatea îngăduită, Dopsch putu lua cu el, la drum, un stoc considerabil de coniac, țigări de foi, romane în ediții de buzunar și mai ales bomboanele după care se dădea-n vânt.

Zborul avu loc la 23 aprilie 1956. Cu ajutorul unui balon proiectat de frații Piccard vehiculul spațial fu înălțat până la o altitudine de treizeci de mile, după care i se dădu drumul să-și continue ascensiunea cu puterea rachetei. Lumea întreagă ascultă transmisiile efectuate de Dopsch în timp ce plutea prin spațiu și dădea ocol Lunii, pe care o descrie ca „asemănătoare cu un șvaițer mare”. Din păcate, la întoarcere, parașuta care trebuia să coboare vehiculul pe Pământ se dovedi imperfectă; se rupse, și Dopsch se prăbuși, arzând, în Marea Nordului. Ultimul său mesaj radio fu: „Te iubesc, Helga.” Helga, așa cum se constată ulterior, era femeia-munte din cercul la care lucrase Dopsch.

Tragedia aceasta atenuă entuziasmul pentru explorarea spațiului și întrucât nu se mai recepționară și alte mesaje de la marțieni, planul fu dat uitării.

Oricum, opinia publică începuse deja să se opună unor asemenea îndeletniciri periculoase. Motorul cu ardere internă, care fusese pentru scurt timp în vogă pe la începutul secolului, era înlocuit pretutindeni cu trenurile electrice și troleibuzele interurbane, sigure și silențioase. Premiul pentru Securitate, instituit în 1944 de contele Alfred Nobel, era acordat în fiecare an unor invenții ca pingecele antiderapante și pantalonii gonflabili.

În 1918, un consorțiu condus de John D. Rockefeller și

John P. Morgan construi deasupra întregii insule Manhattan o grațioasă împrejmuire din oțel și sticlă, înaltă de șaptezeci de metri. Prin utilizarea ingenioasă a unor giruete și filtre aerul putea să circule în interiorul împrejuririi, în timp ce fumul și funinginea generate de zonele industriale Queens și New Jersey erau lăsate afară. În incinta uriașei construcții, botezată de ziariști Matterhornul de Cristal, fură edificate, în cursul anilor șazeci, clădiri tot mai înalte și mai fanteziste, iar după 1970 multe dintre acestea începură să fie unite prin trotuare în spirală. Întregul transport vehicular din Manhattan se reducea la metrou și electrocare; caii, mașinile cu benzină și alți factori poluanți erau interziși cu desăvârșire. În timpul iernii temperatura din împrejmuire era menținută la un nivel agreabil grație radiatoarelor electrice și calorilor produse de cei trei sute de mii de rezidenți. În felul acesta, fie iarnă, fie vară, locuitorii Manhattanului puteau păși în tihnă pe străzi.

În literatură și arte inovațiile nesănătoase fură împiedicate de gustul publicului, care știa ce-i place, precum și de supraviețuirea multora dintre marile personalități de la sfârșitul secolului al nouăsprezecelea. În 1983 senzațiile stagiunii de operă fură Enrico Caruso în *La Malavoglia* de Puccini și Lillian Russel în *Nikolai Negorev* de Ceaikovski; romanele cu cel mai mare succes de librărie erau *Viața într-un aisberg* de Mark Twain, *Zona de frontieră* de Robert Louis Stevenson și *Societatea degustătorilor de cerneală* de Sir Arthur Conan Doyle. La Metropolitan Museum, o expoziție cu noile lucrări create de James McNeill Whistler atrase câteva mii de vizitatori.

Un cetățean din East Orange, New Jersey, descoperi în podul casei bunicii sale o pictură de Paul Cézanne; vechimea tabloului era evidentă și omul se duse cu el la un negustor, dar acesta îl informă cu părere de rău că obiectul n-avea nici o valoare.

Secolele treceau. În 2250 se descoperi că populația era în

scădere, dar la început lumea acordă prea puțină atenție acestui fapt, cu toate că deplângea decesele tot mai frecvente ale unor figuri marcante. Elixirul și bacteriofagul, deși cel dintâi nu-i lăsa pe oameni să îmbătrânească, iar celălalt îi făcea imuni la boli, nu îi puteau apăra de maladii fatale ca atacul de cord, cancerul și sclerozarea arterelor, sau de otrăvuri, foc și alte accidente.

Prin 2330, când declinul demografic deveni alarmant era prea târziu; cele mai tinere femei în viață, în ciuda faptului că arătau de nouăsprezece ani, aveau o vârstă cronologică de peste două sute și nu mai erau fertile.

Rând pe rând, localitățile mai mici ale lumii fură abandonate și foștii lor cetățeni se mutară în marile orașe protejate de domuri. În cele din urmă până și acestea deveniră pustii. Pădurile acoperiră din nou continentele, ștergând creațiile omului; pentru prima oară în ultimii două mii de ani apărură urși în Anglia și elani uriași în Rusia. După șase secole de la descoperirea elixirului vieții, pe suprafața planetei nu mai rămăseseră decât două ființe umane.

Una dintre acestea era Gerd Essenwein, care locuia pe atunci într-o vilă pe malul lacului Lucerna, unde strânsese toate partiturile pentru piculină existente în bibliotecile din Lucerna și Zürich. Cealaltă era o japoneză, Michi Yamagata, care la vremea când luase elixirul avusese șaisprezece ani. Amândoi comunicau prin radio, pe unde scurte. Deși, din cauza paraziților, nu se puteau înțelege prea bine, stabiliră o întâlnire. Michi găsi un vaporeș la Takatsu, traversă Marea Japoniei, apoi își continuă drumul prin Asia și Europa pe bicicletă, cu escale repetate pentru a se odihni și a-și reîmprospăta rezervele de hrană uscată. Călătoria dură unsprezece ani.

Momentul în care își făcu în sfârșit apariția în pragul casei lui Gerd fu emoționant. De mai bine de-un secol nici unul din ei nu mai văzuse o față de om, decât în fotografii și în filme.

Gerd îi cânta la piculină și-i arătă colecția sa de autografe ale unor muzicieni celebri; mai târziu, o însoți într-o plimbare în jurul lacului, apoi mâncară la iarbă verde. Era o zi caldă și Michi își dezbracă rochia. Adresându-se în germană, singura lor limbă comună, întrebă: „Essenwein-san, tu placi pe mine?”

„Îmi placi foarte mult, răspunse Gerd. Însă lucrul la care te gândești nu este cu puțință.” Se dezbracă la rândul său și ea văzu că, deși Gerd trăia de peste șase secole, trupul lui rămăsese cel al unui băiețel de doisprezece ani. Se priviră cu tristețe, apoi se îmbrăcară. A doua zi, Michi își luă bicicleta și porni spre casă. De data aceasta nu se mai grăbea și călătoria dură cincisprezece ani.

După întoarcerea ei, vreme de mai mulți ani, continuară să comunice pe unde scurte, cu ocazia aniversării zilelor de naștere. În 2510 Michi îi spuse că se pregătea să viziteze Fujiyama; fu ultimul el mesaj.

Câțiva ani mai târziu, Gerd încarcă într-un cărucior o mână de lucruri la care ținea în mod deosebit și plecă în munții Unterwalden, unde dădu peste o turmă de capre de Harz, o rasă rezistentă și afectuoasă. Când își dădu seama că animalelor le plăcea felul în care cânta el la piculină, construi o colibă pe coasta muntelui și se mută în ea. În afară de partituri și de autografe mai luase cu el și un armoniu, la care de asemenea știa să cânte, deși nu la fel de bine; dar caprelor le era tot una.

Aici, într-o dimineață din primăvara anului 2516, îl găsiră arcturienii. Arcturienii recepționaseră semnalele trimise de Marconi spre Marte, după cum recepționaseră emisiuni radio cu voci cântând *Yes, Sir, She's My Baby*, rapoarte despre starea bursei și episoade din *Amos și Andy*.

Trei dintre arcturieni coborâră din capsula de debarcare și se apropiară de Gerd, care ședea pe prisma colibei, îmbrăcat în piei de capră. Arcturienii erau viermi mari cenușii sau, mai degrabă, miriapozi. Ochii le erau protejați cu apărători contra

strălucirii soarelui nostru și arătau ca niște monștri-cu-ochi-de-insectă.

În cursul îndelungatei lor călătorii avuseseră timp berechet să învețe mai multe limbi pământene, din emisiunile de radio și de televiziune, dar nu știau pe care dintre ele o vorbea Gerd.

Es usted el ultimo? îl întrebară. *Are you the last? Êtes-vous le dernier?*

Gerd se uită la ei și intonă primele măsuri din *Fantezia pentru piculină neacompaniată* de Deems Taylor.

— Venim dintr-o altă lume, îi spuseră în hindi, în suedeză și în italiană.

Gerd continuă să cânte.

— Vrei să vii cu noi? *Do you want to come with us? Doni te vij me neve? Wollen Sie mit uns gehen?*

Gerd lăsă în jos piculina.

— Nein, danke.

— Glück auf, îi urară politicoși arcturienii și plecară pentru totdeauna.